

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТУРИСТИЧНА АСОЦІАЦІЯ УГОРЩИНИ «КАРПАТИ-ТІСА»
КОШИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БОЛГАРСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ВИЩА ШКОЛА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
І СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ХЕЛМІ (ПОЛЬЩА)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЧДТУ

**Матеріали VIII міжнародної
науково-практичної конференції
«ТУРИСТИЧНИЙ
ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ»**

23 – 24 березня 2017 року, м. Черкаси

ТОМ I

Черкаси
2017

УДК 379.85:640.4(063)

ББК 65.433

М 34

Редакційна колегія:

Григор О. О., к.н.держ.упр., доцент;

Лазуренко В. М., д.і.н., професор;

Бушин М. І., д.і.н., професор;

Чепурда Л. М., д.е.н., професор;

Чепурда Г. М., к.філол.н., доцент

Відповідальний за випуск:

Мельникова Я. В.

М 34   Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 23 – 24 березня 2017 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. –Т. 1.– Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 400 с.

ISBN978-966-493-297

Розглянуто актуальні питання стратегічного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні і світі. Проаналізовано сучасні тенденції, проблеми державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

Для науковців, студентів, аспірантів та фахівців галузі.

УДК 379.85:640.4(063)

ББК 65.433

ISBN978-966-493-297-1

© Авторські тексти, 2017

ЗМІСТ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!.....	3
----------------------	---

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Чепурда Л. М. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	4
Чепурда Г. М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ТА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ	7
Антоненко І. Я. СТАЛІЙ ТУРИЗМ ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	13
Басюк Д. І. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ	17
By Aleksey Kornilow CASINOS AS AN IMPORTANT PART OF RECREATIONAL INDUSTRY: THE EXAMPLE OF THE UNITED STATES	19
Божук Т. І., Петько Г. АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ	25
Капліна Т. В., Столярчук В. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	28
Коніщева Н. Й., Власов В. О., Ткачова С. С. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ТУРИСТИЧНО ПРИВАБЛИВИХ МІСТАХ	32
Любчук О. К., Ярченко Ю. В. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ МІСТА МАРІУПОЛЯ	37
Стрікаленко Т. В., Д'яконова А. К. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	40
Ляпіна О. В., Стрікаленко Т. В. ІННОВАЦІЙНА СПРАМОВАНІСТЬ ПІДГОТОВЛЕННЯ КАДРІВ ДЛЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ	44
Стрікаленко Т. В., Ярмоменко С. Г. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	48

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Стрікаленко Т. В., д.мед.н., професор кафедри РГБ,
Одеська національна академія харчових технологій*

*Ярьоменко С. Г., к.г.н., ст. викладач
кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу,
Одеський національний економічний університет*

Одним з важливих чинників соціально-економічного розвитку країни є ефективне функціонування рекреаційно-оздоровчої галузі та сталий розвиток курортного господарства. Санаторно-курортні заклади, що забезпечують лікування і оздоровлення населення України, зважаючи на рекреаційний потенціал країни, цілком можуть бути конкурентними і привабливими на ринку курортних послуг. У сегменті лікувально-оздоровчого туризму Одеська область має сприятливе сполучення кліматичних та бальнеологічних характеристик, які відсутні в багатьох країнах Європи. Основними конкурентами закладів санаторно-курортного господарства (СКГ) Одеського регіону є підприємства Півдня України – Миколаївської, Херсонської та Запорізької областей, які розміщені на узбережжі Азово-Чорноморського курортного регіону. Отже, метою роботи було дослідити реальний стан рекреаційно-оздоровчої справи в цьому регіоні, визначивши переваги та недоліки у діяльності підприємств СКГ в названих областях, та розглянути напрями підвищення конкурентоспроможності цих закладів, зокрема, в Одеській області.

Алгоритм розрахунку усереднених показників конкурентоспроможності спеціалізованих закладів СКГ виконано з урахуванням рекомендацій [1, 2]. Спираючись на загальну схему визначення стратегічних напрямків розвитку курортної галузі (SWOT-аналіз). У роботі використані статистичні бюлетені та інформаційні ресурси Головного управління статистики Одеської області та Державної служби статистики України, документи Одеської обласної адміністрації [3 – 6].

Аналіз основних показників діяльності підприємств санаторно-курортного господарства на півдні України у 2015 р. свідчить, що Одеська область є лідером за рядом показників:

- за тривалістю перебування відпочиваючих (11.8 діб проти 10.8 в середньому по Україні та 7.6 – 9.8 в інших областях),
- за ефективністю роботи підрозділів сервісу, що надають додаткові доходи (224.41 тис. грн. проти 216.65 тис. грн., в середньому по Україні та 90.75 – 200.99 тис. грн. в інших областях)
- за показником забезпеченості лікарями на 1 тис. ліжко-місць (332 проти 43 – 128 в інших областях)
- за показником середньооблікової кількості середнього медичного персоналу на 10 тис. оздоровлених (917 проти 154 – 452 в інших областях) тощо.

Для унаочнення співвідношення конкурентних позицій підприємств санаторно-курортного господарства в досліджуваних областях використали теоретичний підхід М. Портера про конкурентні сили та побудували багатокутник конкурентоспроможності підприємств регіону (рис. 1; усі показники нормовані як відношення регіону до показника по Україні).

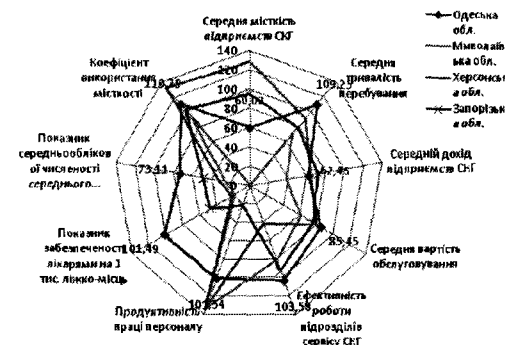

Рис. 1 Багатокутник конкурентоспроможності підприємств СКГ Азово-Чорноморського регіону

Аналіз представлених даних свідчить, що Одеська область має також високі показники середньої тривалості перебування,

вартості обслуговування з ефективною роботою сервісних підрозділів, що надають додаткові послуги, високим є і показник забезпеченості підприємств медичним персоналом та лікарями. Проте за показником продуктивності праці персоналу, середньою місткістю та коефіцієнтом її використання Одеський регіон відстає від Херсонського, що потребує проведення оптимізації (збільшення) завантаження підприємств СКГ регіону та підвищення ефективності роботи персоналу. Саме на впорядкування цих напрямків діяльності закладів СКГ спрямовані основні завдання «Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017 – 2020 рр.» [5] і «Стратегії соціального та економічного розвитку Одеської області до 2022 року» [6].

Аналіз внутрішніх чинників, можливостей та несприятливих умов, що впливають на якісний розвиток СКГ та туристичної сфери регіону, виконаний авторами цих документів, дозволив сформулювати пріоритетними завдання розвитку та підтримки лікувально-оздоровчого туризму в Одеському регіоні, підвищення рівня професійної підготовки та перепідготовки фахівців даної сфери з метою підвищення якості обслуговування до міжнародних стандартів; забезпечення обслуговування іноземних відвідувачів, а також оптимізацію організаційно-управлінської структури туристично-рекреаційної галузі та створення центрів туристичної інформації, популяризація санаторно-курортного та оздоровчого продукту через засоби масової інформації. Не менш важливими є завдання щодо підвищення якості та конкурентоспроможності туристичного продукту і раціонального використання рекреаційного та туристичного потенціалів регіону.

Орієнтація на стратегію зміцнення/нарошування та розвитку санаторно-курортного господарства в Одеській області та лікувально-оздоровчого туризму в регіоні потребує розширення переліку санаторно-курортних та оздоровчих послуг. Перспективними для вирішення цієї задачі вважаємо пошуки шляхів збільшення сприйняття відпочиваючими цінності послуг санаторно-курортного лікування, що і є пошуками реального покращення роботи закладів СКГ [7]. Розробка спеціальних Програм санаторно-курортної профілактики, відновлювального лікування та медичної реабілітації, створених з

урахуванням особливостей одеських курортів, можливостей залучення різноманітних культурних, історичних та пізнавальних заходів, унікального місцевого колориту тощо, які практично неможливо відтворити в іншому місці, додасть певну ціну до їх цінності, а тому може сприяти підвищенню якості послуг СКГ, модернізації матеріально-технічної бази закладів та раціонального використання рекреаційного і туристичного потенціалів регіону.

Література

1. Галасюк С. С. Оцінка конкурентоспроможності підприємств готельного господарства Одеської області / С. С. Галасюк // Економіка. Управління. Інновації : електрон. наук. фах. вид. – 2014. – № 2 (12). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_2_17.
2. Ведмідь Н. І. Санаторно-курортний комплекс: сервісне управління: монографія / Н. І. Ведмідь. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 536 с.
3. Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
4. Колективні засоби розміщування в Україні у 2015 році: Статистичний бюлетень / Відп. за випуск О. О. Кармазіна. – К. : Державна служба статистики, 2016. – 200 с.
5. Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017 – 2020 рр. Додаток до рішення Одеської обласної ради від 23 грудня 2016 р. № 285-VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dair.odessa.gov.ua/files/ved/text.pdf>.
6. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року / Одеська обласна державна адміністрація. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://oda.odessa.gov.ua/ru/socialnoekonomichnij-rozvitok/strategiya-ekonomichnogo-ta-socialnogo-rozvitku-odeskooblast-do-2020-roku/>
7. Голдратт Е. М. Цель-2. Дело не в везении. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 280с.